

Водночас варто зазначити, що кримінальне законодавство України у цій сфері перебуває у постійному розвитку та адаптації до сучасних викликів. Зміни до Кримінального кодексу спрямовані на посилення відповідальності за найбільш небезпечні форми наркозлочинності, а також на удосконалення механізмів протидії легалізації доходів, отриманих від незаконного обігу наркотиків.

Кримінальна відповідальність у сфері незаконного обігу наркотичних засобів виконує не лише каральну, а й превентивну функцію. Суворість передбачених санкцій має стримуючий вплив на потенційних правопорушників і сприяє формуванню негативного ставлення суспільства до наркозлочинності. Водночас ефективність реалізації цих норм залежить від належної діяльності правоохоронних органів, судової практики та рівня міжнародного співробітництва у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків [4, с. 155].

Отже, інститут кримінальної відповідальності за незаконний обіг наркотичних засобів є складною та багаторівневою системою правових норм, яка охоплює різноманітні форми протиправної діяльності від незаконного зберігання до організованого збуту. Його функціонування ґрунтується на поєднанні суворих каральних заходів і превентивних механізмів, спрямованих на захист суспільства та держави від негативних наслідків наркозлочинності.

Список використаних джерел

1. Батиргарєєва В. С. Використання можливостей інформаційно-телекомунікаційних технологій для безконтактного збуту наркотичних засобів в Україні. *Інформація і право*. 2023. № 1 (44). С. 142–153.
2. Будік І. М. Призначення покарання учасникам злочинних організацій за злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів. *Актуальні проблеми кримінального права* : матеріали XII Всеукр. наук.-теорет. конф., присвяч. пам'яті проф. П. П. Михайленка (Київ, 30 листоп. 2022 р.) / упоряд. А. А. Вознюк, О. М. Шармар, О. А. Федоренко. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 199–202.
3. Головін Д. В. Особливості проведення оперативної закупки наркотичних засобів і психотропних речовин. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2021. № 2. С. 138–143.
4. Каменський Д. В. Укладання угод про визнання винуватості у вчиненні економічних правопорушень: вітчизняний та американський підходи. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2020. Т. 4. № 92. С. 152–166.
5. Шевченко Т. В., Берестимова Р. Г. Протидія наркозлочинності в сучасних умовах. *Актуальні проблеми кримінально-правового, кримінально-процесуального та криміналістичного забезпечення безпеки України та світу* : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 27 листоп. 2020 р.). Дніпро : Видавець Біла К.О., 2021. С. 208–211.

Марченко Карина Олександрівна, курсант НАВС

Науковий керівник – **Перкатий Роман Миколайович**, старший викладач кафедри вогневої підготовки НАВС, кандидат педагогічних наук

УДОСКОНАЛЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна війна в Україні суттєво змінила підходи до професійної підготовки працівників сектору безпеки. Воєнний стан поставив перед правоохоронними органами, військовослужбовцями, представниками територіальної оборони та іншими силовими структурами нові виклики, які потребують не лише високого рівня правових знань, але й практичної готовності до дій у кризових та бойових умовах. Саме тому вогнева підготовка сьогодні перетворилася з окремої дисципліни на один із ключових елементів професійної компетентності працівників сектору безпеки.

У сучасних умовах працівники поліції та інших безпекових структур змушені діяти в обстановці підвищеної небезпеки, оперативно реагувати на збройні загрози, здійснювати евакуацію цивільного населення, брати участь у стабілізаційних заходах та забезпечувати публічну безпеку в прифронтових регіонах. Такі умови вимагають постійного вдосконалення системи професійної підготовки, особливо в частині формування навичок

поводження зі зброєю. Ефективність дій працівника сектору безпеки безпосередньо залежить від рівня його психологічної готовності та практичних навичок застосування зброї в екстремальних умовах [1, с. 316].

Після початку повномасштабного вторгнення російської федерації проблема якісної вогневої підготовки стала особливо актуальною. Значна кількість працівників поліції була залучена до виконання завдань оборонного характеру, несення служби на блокпостах, супроводу гуманітарних колон, протидії диверсійним групам та охорони стратегічних об'єктів. У таких умовах недостатній рівень практичної підготовки може призвести до трагічних наслідків як для самого працівника, так і для цивільного населення. Наукові дослідження свідчать, що традиційні методики викладання вогневої підготовки вже не відповідають сучасним реаліям [2, с. 412]. Особливу увагу слід приділяти формуванню навичок швидкого прийняття рішень, дій у стресових умовах, взаємодії в групах та поєднанню вогневої і тактичної підготовки.

Сьогодні вогнева підготовка вже не може обмежуватися лише виконанням нормативів у тирі. Практика бойових дій показала, що працівник сектору безпеки повинен уміти діяти в умовах обмеженої видимості, під час масованих обстрілів, у міській забудові або в умовах раптової зміни оперативної обстановки. Саме тому одним із напрямів удосконалення підготовки є створення максимально реалістичних умов навчання. Прикладом є використання тактичних полігонів та інтерактивних тирів, які дозволяють моделювати ситуації, наближені до реальних бойових умов. Завдяки цьому працівники навчаються не лише влучно стріляти, але й швидко оцінювати загрозу, приймати рішення та координувати свої дії з іншими співробітниками. У наукових працях підкреслюється, що саме комплексне поєднання вогневої, тактичної та психологічної підготовки дає найбільш ефективний результат [3, с. 174].

Перспективним напрямом є активне впровадження сучасних цифрових технологій у систему вогневої підготовки [4, с. 201]. Використання лазерних тирів, VR-тренажерів та комп'ютерного моделювання дозволяє значно підвищити ефективність навчання, а також мінімізувати витрати боєприпасів. Крім того, такі технології дають можливість безпечно відпрацьовувати складні ситуації, які важко змоделювати в реальних умовах. Не менш важливим аспектом є психологічна стійкість працівників сектору безпеки. Воєнний стан супроводжується постійним стресом, високим рівнем емоційного напруження та ризиком для життя. У таких умовах навіть добре підготовлений працівник може допустити помилку через втому або психологічне виснаження. Саме тому сучасна система вогневої підготовки повинна включати елементи психологічного тренування, спрямованого на розвиток самоконтролю, концентрації уваги та здатності діяти в критичних ситуаціях.

Одним із найбільш показових і відомих прикладів, який підтвердив важливість якісної вогневої підготовки працівників сектору безпеки, стали події під час оборони Київської області у 2022 році. Після початку повномасштабного вторгнення російських військ працівники Національної поліції, СБУ, військовослужбовці та представники територіальної оборони спільно забезпечували оборону населених пунктів, організовували блокпости та протидіяли диверсійно-розвідувальним групам. Особливо складною була ситуація в містах Ірпінь, Буча та Гостомель, де бойові дії відбувалися безпосередньо в умовах міської забудови. У перші тижні вторгнення багато працівників поліції фактично виконували бойові завдання нарівні з військовими. Вони забезпечували евакуацію населення під обстрілами, прикривали гуманітарні коридори та брали участь у стрілецьких боях із диверсійними групами противника. Саме тоді стало очевидним, що від рівня вогневої та тактичної підготовки залежить не лише успішність виконання службових завдань, але й життя цивільних людей та самих правоохоронців. У місті Ірпінь під час евакуації мирного населення через зруйнований Романівський міст у березні 2022 року, працівники поліції та військові змушені були діяти в умовах постійних обстрілів, оперативно реагувати на загрози та забезпечувати прикриття цивільних осіб. У таких умовах критично важливими були навички швидкого прийняття рішень, володіння зброєю та психологічна стійкість. Ці події стали реальним підтвердженням

того, що система вогневої підготовки працівників сектору безпеки повинна бути максимально наближеною до бойових умов. Досвід оборони Київщини у 2022 році сьогодні активно аналізується під час професійної підготовки поліцейських та курсантів, а також використовується для вдосконалення сучасних методик навчання.

Окрему увагу необхідно приділяти підготовці молодих працівників та курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання. В умовах війни вони повинні бути готовими до виконання службових завдань одразу після завершення навчання. Саме тому освітні програми мають регулярно оновлюватися відповідно до сучасних викликів та бойового досвіду. Важливим елементом удосконалення підготовки є систематичний аналіз реальних бойових ситуацій та помилок, допущених під час виконання службових завдань [5, с. 413]. Аналіз практичного досвіду дозволяє коригувати навчальні програми, удосконалювати методики викладання та формувати більш ефективні моделі підготовки.

Крім того, сучасна система вогневої підготовки повинна базуватися на міжнародному досвіді. Після 2022 року Україна значно активізувала співпрацю з іноземними партнерами у сфері безпеки та оборони. Представники українських силових структур проходять навчання за стандартами НАТО, беруть участь у міжнародних тренінгах та обмінюються практичним досвідом із колегами інших держав. Це сприяє впровадженню новітніх методик підготовки та підвищенню загального рівня професійної компетентності. Водночас важливо враховувати специфіку українських реалій. Досвід бойових дій на території України є унікальним, тому механічне копіювання іноземних методик не завжди буде ефективним. Необхідно поєднувати міжнародний досвід із практичними напрацюваннями українських фахівців, які безпосередньо брали участь у виконанні бойових завдань.

На сьогодні одним із ключових завдань залишається забезпечення належної матеріально-технічної бази для проведення занять. Недостатня кількість сучасних тренажерів, спеціалізованих полігонів та обладнання може негативно впливати на якість підготовки. Тому держава повинна приділяти більше уваги фінансуванню системи професійної підготовки працівників сектору безпеки.

Отже, удосконалення вогневої підготовки працівників сектору безпеки в умовах воєнного стану є одним із пріоритетних напрямів забезпечення національної безпеки України. Сучасні умови вимагають комплексного підходу до організації навчального процесу, поєднання практичної, тактичної та психологічної підготовки, а також впровадження інноваційних технологій навчання. Від рівня професійної підготовки працівників сектору безпеки залежить не лише ефективність виконання службових завдань, але й життя громадян та безпека держави загалом.

Список використаних джерел

1. Шелест Ю. Д. Вогнева підготовка працівників поліції під час воєнного стану. *Проблеми сучасної поліцейстики*: тези доп. наук.-практ. конф. Харків, 2022. С. 316–318. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/d321974f-81cf-41a4-9636-c9b9099c7a4a>
2. Тимофєєв В. П., Гунько К. О. Актуальні питання застосування вогнепальної зброї працівниками Національної поліції в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 412–415.
3. Владимиров М. В. Вогнева підготовка: проблематика та шляхи вирішення під час дистанційного навчання в умовах воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану*: зб. наук. пр. Харків: ХНУВС, 2022. С. 174–175. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/cb4671a1-e272-4f1c-a18f-e933d94c3bc9>
4. Бодирев Д. А., Завістовський О. Д. Нові підходи у методиці викладання вогневої підготовки під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 199–203.
5. Поливанюк В. Д., Жбанчик А. В. Актуальні питання проведення занять з вогневої підготовки поліцейських в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 5. С. 410–414.